

Sygn. akt X Ga 170/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

Przewodniczący Sędzia SO Iwona Wańczura

Sędzia SO Małgorzata Korfanty - spr

Sędzia SO Małgorzata Andrzejewska

Protokolant *Sonia Giemza*

po rozpoznaniu w dniu **26 września 2014 roku** w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa: **L. B..K.M. (...) Sp. jawnej w R.**

przeciwko: **(...) Sp. z o.o. w R.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 25 marca 2014 r.

sygn. akt VI GC 349/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza od pozwanego (...) Sp. z o.o. w R. na rzecz powoda L. B..K.M. (...) Sp. jawnej w R. kwotę 39.869,60 (trzydzieści dziewięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt dziewięć 60/100) zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 stycznia 2006 r. oraz kwotę 4.411,00 (cztery tysiące czterysta jednaście) zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. zasądza od pozwanej (...) Sp. z o.o. w R. na rzecz powódki L. B..K.M. (...) Sp. jawnej w R. kwotę 3.194,00 (trzy tysiące sto dziewięćdziesiąt cztery 00/100) zł tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu odwoławczym.

SSO Małgorzata Korfanty SSO Iwona Wańczura SSO Małgorzata Andrzejewska

Sygn. akt X Ga 170/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) B.K.M. (...) Spółka jawna w R. domagała się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

w R. kwoty 39.869,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania tytułem zapłaty za dostarczony pozwanej beton.

Nakazem zapłaty Sąd Rejonowy w Rybniku uwzględnił roszczenie powódki.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwana przyznała, że zamówiła u powódki beton i potwierdziła, że powódka zamówienie zrealizowała. Pozwana zarzuciła, że powódka dostarczyła protokół kontroli jakości betonu z zaniżoną w stosunku do zamówienia klasą betonu i z niezamówionymi dodatkami w postaci popiołów lotnych. Pozwana podniosła, że powódka zrealizowała jedynie część badań próbek betonu związanych z jego wytrzymałością, zignorowała jednak zobowiązanie do zbadania ścieralności betonu. Pozwana podkreśliła, że nie zamawiała mieszanki betonowej z dodatkiem popiołów lotnych, co świadczy o dostawie betonu niezgodnie z zamówieniem. Pozwana stwierdziła, że jego reklamacja była zasadna, a złożone przez nią oświadczenie o odstąpieniu od umowy odniosło skutek.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy oddalił powództwo i obciążył powódkę zwrotem kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 20 listopada 2005 r. pozwana przesłała powódce faksem pismo zawierające prośbę przygotowania betonu towarowego klasy B-25 z udziałem czystego betonu (...) 32,5 bez dodatków. Powódka złożyła pozwanej ofertę cenową na beton towarowy klasy B-25 za cenę 152 zł netto/m⁽³⁾. W dniu 9 grudnia 2005 r. pozwana złożyła zamówienie na dostawę betonu towarowego klasy B-25, a powódka je zrealizowała i obciążyła pozwaną fakturą VAT. Powódka dostarczyła pozwanej protokół kontroli jakości betonu nr (...) z zaniżoną w stosunku do zamówienia klasą betonu B-20 i z nie zamówionymi dodatkami w postaci popiołów lotnych w ilości 95 kg/m⁽³⁾. Pozwana złożyła reklamację wskazując na niewłaściwą klasę betonu i jego komponenty, powodujące nadmierną ścieralność wykonanej z niego posadzki. Powódka po reklamacji złożyła nowy protokół kontroli jakości betonu nr (...), potwierdzający zamówioną klasę betonu i jego wytrzymałość, ale z niezmiennymi dodatkami w postaci popiołów lotnych. Wyniki kontroli jakości okazały się negatywne. Powódka wykonała jedynie część badań próbek betonu związaną z jego wytrzymałością, zignorowała zobowiązanie do zbadania ścieralności betonu. Powódka wezwała pozwaną do zapłaty należności. Pozwana odstąpiła od umowy. Złożona przez pozwaną receptura betonu okazała się niemal kompletnym składem betonu, w którym nie ma już miejsca na żadne dodatki mineralne. Powódka przedstawiła receptę o większej zawartości piasku biorąc pod uwagę przeznaczenie betonu i stosunkowo małej zawartości cementu. Beton o takim składzie nie spełniał wszystkich dodatkowych wymagań. Powódka dostarczyła beton niezgodny z zamówieniem i obustronnymi ustaleniami. Pozwana otrzymała mieszankę o niekorzystnie wysokiej zawartości składników pylistych, przekraczającej postawiony w zapytaniu ofertowym poziom.

W ocenie Sądu Rejonowego pozwana zachowała wymagany dla zawiadomienia o wadzie rzeczy termin. Sąd Rejonowy uznał za logiczne i zasadne działanie pozwanej, zmierzające do ustalenia zgodności towaru z zamówieniem. Pozwana, zdaniem Sądu Rejonowego, jeszcze przed upływem rocznego terminu przedawnienia roszczeń z tytułu rękojmi zawiadomiła powódkę o wadzie.

Zdaniem Sądu Rejonowego powódka nie dochowała wymagań co do przedmiotu zamówienia (brak właściwości i dodatkowych cech betonu wskazanych przez pozwaną).

W apelacji powódka zaskarżyła wyrok w całości i wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez zasądzenie roszczenia, zgodnie z żądaniem pozwu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Powódka zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi naruszenie art. 568 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, a tym samym błędne uznanie przez Sąd

I instancji, iż roszczenia kupującego z tytułu rękojmi przedawniły się oraz

że bieg terminu przedawnienia przerwało dokonane przez kupującego zawiadomienie sprzedawcy o wadzie – co w konsekwencji doprowadziło

do błędnej konkluzji, że pozwana skutecznie odstąpiła od umowy w roku 2007; naruszenie art. 568 § 3 k.c. poprzez jego zastosowanie w sytuacji, w której pozwana nie wystąpiła w toku procesu z żadnym zarzutem z rękojmi i poprzez błędne uznanie, że pozwana podniosła w toku procesu zarzut z rękojmi

w rozumieniu powołanego przepisu i jednocześnie, że ów zarzut został należyście wykazany podczas, gdy pozwana w żaden sposób nie wykazała

w toku postępowania, aby warstwy wierzchnie posadzki w ogóle istniały,

a w przypadku gdyby teoretycznie istniały to, że za istnienie tych wad odpowiedzialna jest wyłącznie powódka, a nie pozwana, wykonawca posadzki czy też osoba odpowiedzialna za jej późniejszą pielęgnację oraz aby wady były takiego rodzaju, że uzasadniałyby stuprocentowe obniżenie ceny; naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów poprzez wyciągnięcie nielogicznych

i sprzecznych z zasadami doświadczenia życiowego wniosków płynących

z dwóch opinii biegłego, pominięcie ustaleń biegłego w zakresie w jakim biegły wskazuje na okoliczności obciążające pozwaną oraz na okoliczności wskazujące na należyte spełnienie świadczenia niepieniężnego przez powódkę; naruszenie art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. oraz art. 299 k.p.c. poprzez bezzasadne pominięcie dowodu z przesłuchania świadków zawnioskowanych

w pozwie i poprzestanie na przesłuchaniu strony pozwanej podczas, gdy zeznania tych osób obsługujących proces dostawy betonu pozwanej, mających kontakt z pozwaną przed, w toku dostaw, jak i na etapie spornym, mają istotne znaczenie dla wyjaśnienia jakie były wzajemne ustalenia stron; naruszenie

art. 535 k.c. poprzez jego niezastosowanie w zakresie w jakim pozwana zobowiązana była do zapłaty ceny.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji

w całości i zasądzenie od powódki kosztów postępowania odwoławczego.

W uzasadnieniu pozwana podniosła, że zachowała roczny termin

do złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy, okoliczności, na które mieli zeznawać świadkowie zostały wykazane opinią biegłych, brak podstaw prawnych do uwzględnienia roszczenia powódki.

Sąd zważył, co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona i zasługiwała na uwzględnienie.

Poza sporem pozostawała kwestia sprzedaży betonu przez powódkę pozwanej oraz fakt braku zapłaty za sprzedany beton.

W rozpoznawanej sprawie kwestią sporną pomiędzy stronami okazało się to czy powódka sprzedała pozwanej beton o właściwej strukturze, biorąc pod uwagę jego przeznaczenie, czy też beton ten okazał się wadliwy, a w składzie betonu zawarto niedopuszczalny popiół lotny. Rozstrzygnięciu podlegało także to czy pozwanej przysługiwały uprawnienia z tytułu rękojmi za wady, a więc czy pozwana skutecznie odstąpiła od umowy oraz to czy uchyliła się od obowiązku zapłaty za sprzedany jej beton.

Istotnymi dla rozstrzygnięcia sporu okazały się opinie sporządzone

w sprawie. Z ich treści jednoznacznie wynika, że fakt zawarcia w składzie betonu określonej ilości popiołu lotnego okazał się zgodny z obowiązującymi normami oraz instrukcjami (k. 101). Popiół lotny nie był składnikiem niedopuszczalnym (k. 139-140). Należy również podkreślić, że w opinii uzupełniającej (k. 135-143) biegły wskazał ewentualne przyczyny wad posadzki (sposób ułożenia posadzki, zagęszczenie posadzki, pobieranie odwiertów

rdzeniowych, mikrorysy, niewłaściwe ułożenie warstwy wierzchniej, sposób wykonania dylatacji, zbyt wczesne udostępnienie posadzki do użytkowania), które nie dotyczyły składu sprzedanego betonu. Biorąc powyższe pod uwagę należało uznać, że pozwana, wbrew przepisowi art. 6 k.c. (ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne) i zasadzie kontradyktoryjności w procesie, wyrażonej w przepisie art. 232 zd. 1 k.p.c. (strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne) nie udowodniła, że wyłączną przyczyną uszkodzenia warstwy wierzchniej posadzki okazał się niewłaściwy skład posadzki. Co więcej, pozwana nie udowodniła, że skład posadzki był niewłaściwy, a sprzedany beton dotknięty był wadą. Powyższe nie wynika z opinii biegłego ani z pozostałego materiału dowodowego zebranego w sprawie.

W myśl przepisu art. 560 § 1 zd. 1 k.c. jeżeli rzecz sprzedana ma wady, kupujący może od umowy odstąpić albo żądać obniżenia ceny.

Skoro pozwana nie udowodniła, że sprzedana jej rzecz nie była dotknięta wadami, biorąc pod uwagę wskazany powyżej przepis, pozwana nie mogła skutecznie odstąpić od umowy. Zatem ciążył na niej obowiązek zapłaty ceny sprzedaży.

Nawet gdyby przyjąć za pozwaną, iż sprzedana rzecz posiadała wady i przysługiwało jej prawo odstąpienia od umowy wskutek występowania wad betonu, istotnym pozostaje kwestia terminu, w którym pozwana mogła skorzystać z przysługującego jej uprawnienia.

Zgodnie z przepisem art. 568 § 1 k.c. uprawnienia z tytułu rękojmi za wady fizyczne wygasają po upływie roku, a gdy chodzi o wady budynku - po upływie lat trzech, licząc od dnia, kiedy rzecz została kupującemu wydana.

Biorąc pod uwagę termin wydania przedmiotu umowy wskazany na fakturze, jako data sprzedaży – 12 grudnia 2005 r. (k. 17) roczny termin, w którym pozwana mogła odstąpić od umowy lub żądać obniżenia ceny upływał z dniem 12 grudnia 2006 r. Tymczasem oświadczenie o odstąpieniu od umowy pozwana złożyła z dniem 24 stycznia 2007 r. (k. 33), a więc po wskazanym ustawowym terminie. Zatem, uwzględniając powyższe należy stwierdzić, że uprawnienie do odstąpienia od umowy wygasło, a złożone oświadczenie należało uznać za bezskuteczne.

Przepisy art. 568 § 2 i § 3 k.c. ustanawiają dwa wyjątki od zasady wygaśnięcia uprawnień z tytułu rękojmi na skutek upływu terminów wymienionych w art. 568 § 1 k.c.

Pierwszy wyjątek zachodzi, jeżeli sprzedawca podstępnie zataił wadę.

W takim wypadku upływ terminów z art. 568 § 1 k.c. nie wyłącza wykonania uprawnień z tytułu rękojmi, jednakże do przyjęcia podstępnego zatajenia wady nie wystarcza wiedza sprzedawcy o wadzie i niepoinformowanie o tym kupującego. Podstępne zatajenie wymaga umyślności, działania sprzedawcy, które może przejawiać się w maskowaniu wady lub udzielaniu kupującemu zapewnienia, że rzecz nie jest wadliwa. Żadnej z tych okoliczności pozwana nie próbowała nawet wykazać, więc powódce nie można przypisać podstępnego zatajenia wady sprzedanej rzeczy.

Drugi wyjątek od zasady wygaśnięcia uprawnień z tytułu rękojmi za wady fizyczne z upływem terminów określonych w art. 568 § 1 k.c. przewidziany został w art. 568 § 3 k.c., zgodnie z którym zarzut z tytułu rękojmi może być podniesiony także po upływie terminów przewidzianych w art. 568 § 1 k.c., jeżeli przed ich upływem kupujący zawiadomił sprzedawcę o wadzie. Sąd Okręgowy podzielił pogląd Sądu Najwyższego, iż oświadczenie woli o odstąpieniu od umowy ze względu na jego skutek – zaprzestanie istnienia umowy sprzedaży, tworzące nowy układ stosunków między stronami – wykracza poza ramy zarzutu i nie może być uznane za zarzut w rozumieniu art. 568 § 3 k.c. Biorąc zatem powyższe pod uwagę wynikające z rękojmi uprawnienie kupującego do złożenia oświadczenia woli o odstąpieniu od umowy wygasa z upływem terminów określonych w art. 568 § 1 k.c. (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2005 r., sygn. akt II CK 330/04).

Uwzględniając powyższe, w myśl przepisu art. 535 § 1 k.c., skoro sprzedająca powódka przeniosła na kupującego własność rzeczy i wydała ją pozwanej, kupująca pozwana zobowiązana była rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Skoro pozwana nie uchyliła się skutecznie od tego obowiązku powództwo powódki o zapłatę ceny sprzedaży betonu należało uznać za zasadne.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego oraz odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 i 108 k.p.c.

Na koszty poniesione przez powódkę w postępowaniu przed Sądem I instancji złożyły się:

- opłata sądowa od pozwu – 1.994 zł
- opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł
- wynagrodzenie pełnomocnika – 2.400 zł.

Wysokość zasądzzonego wynagrodzenia radcy prawnego Sąd ustalił w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 i § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163 poz. 1349 z późn. zm.).

Na koszty poniesione przez powódkę w postępowaniu odwoławczym złożyły się:

- opłata od apelacji – 1.994 zł
- wynagrodzenie pełnomocnika – 1.200 zł

Wysokość zasądzzonego wynagrodzenia radcy prawnego Sąd ustalił w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 i § 6 pkt 5 w zw. § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163 poz. 1349 z późn. zm.).

SSO Małgorzata Korfanty SSO Iwona Wańczura SSO Małgorzata Andrzejewska